

Besedo imajo naši čitatelji

Naši brezposelni

Vojna je udarila z brezposeljstvo vse kulturne države. O njenih vročinah in povodih, z resljivijo problema, kako jo zajeziti, če ne že odpraviti, razpravljajo večaki. Kar se tiče naših ožjih krajev, moramo pa reči, da se naš je ta nadloga le malo dotaknila.

V zadnjih letih so bile redukcije pogošte. Pa so skorajka vsi pristali zopet na senko vejo. Imamo pa vendar še šestih in čakajočih. Nikomur krivice! Zdi se mi pa, da so si mnogo sami krivi.

Danes se od uslužbenca veliko zahteva. Delo teče izredno hitro naprej. Nervoano dirja izpod peresa ka aktom v narodje pridobitnemu cilju. To ustvarja veliko konkurenco med delavstvom, ki mora imeti železne žive, pa glavo na pravem koncu. Dober delavec mora biti, to je marljiv, teden zvest svoji nalogi, ambiciozen in usoden, poučljiv in ubogljiv, točen in v vsakem oziru zanesljiv, če nočel, da te kdaj ne izpostavi.

Ljubljana je prijazno mesto, mično, premore pa kruba le za gotovo Število ljudi. Poznam brezposelne, ki menijo: extra Ljubljana non est vita, et si est vita, non est ita. Enega ne odtrgaš od prijateljev, drugemu je Tivoli ljubši od eksistence, tretji niso toliko pogumni, da bi prekorali občinsko mejo. V tem pogledu najdeš neverjetno lahkomisljenost, zlasti med uaračem. V Jugoslaviji je veliko dela, ki čaka rok. Včasih smo studirali v tujini, pa smo pristli do preprizanja, da se drugje tudi lepo živi. Preprizan sem, da danes 90% naših študentov domačinov in poleg tega še kaj drugih računa na službe izključno v Ljubljani ali v njeni najozjiblji bližini. In če se bo komu izjavil, bo brezposelen. Saj bi šlo, če bi vsako leto gotovo Število starejših delavcev odsodili sin Tiberama.

Absolutno trgovske šole, ki je dolgo bival na brezposeljstvu in visel domaćin na vratu, sem svetoval, naj se posveti trgovini. Hudo mi je zameril. Drugi iz iste šole je imel na razpolago mesto bančnega praktikanta z Din 800 mesečne nagrade. Ni vzel, ker je bila plača premična. Mladina tegu ne ve, da se kultura narodu vlivata, da mora ob čim večji hiperprodukciji inteligenčnega naraščaja prijemati tem nižja službenega mesta. Na Češkem je bilo že pred vijino nekaj posestnikov navadnih kmetij z dovršeno maturo. Kam pa pojedemo agrarci s toliko juristi, filozofi in inženjerji? Trgovska šola n. pr. naj bi dajala dobre trgovske vajence. Ob toklim izšolanju eksportnih in trgovskih akademikov zunanje ne bo mesta po pisarnah. Ce ljudje ne bodo znali zavihati rokava, se nam obeta še neskromnih brezposelnih.

Tudi so taki, ki menijo, da jim dovršitev sole nalaga prvo dolžnost, da se poroči. Poročeni začetnikov se brani vsak delodajec, ker mu ne more postreči s tako plavo, da bo zadostovalo koj za dva ali tri, in bo vedno poslušal moledovanje po zvišanju plač.

K vsem drugim študijam bi potrebovala mladina takih razmotrov, kar človeka praktično omogoča v službovanju, pa bi se marsikoga obvarovalo brezposeljnosti in bi ne bilo treba študirati, katere vestne delavcev bo treba vreči na cesto, da pridejo novi na vrsto. Casi so resni, življenje postaja od dne do dne teže. In to zahteva polnega moža. — S.

Influenca

Časopisne vesti poročajo zadnje dni o stalno naraščajoči influenci, gripi ali hripi ter so bila že priobčena tudi navodila, kako se bolezni ubraniti. Po mojem mnenju so najboljši pripomočki, da se je obvarovalo, t. i. dobra hrana, dobra obleka in obutev in čisto, zračno in suho, dovolj prostorno stanovanje. Ce so dani ti pogoji, se je bolezni lahko obvarovati. Zar pa, da v pretežni večini ti pogoji ne obstajajo. Socijalna beda našega delavstva in javnega načinjanja je v največji meri kriva, da se bolezen tako širi. Kako se morajo hraniti družine z 700–1200 Din mesečnimi dohodki, mora danes vsakdo razumeti. Znano je tudi, kako težko je danes z nakupom oblike, ki je v primeri z našimi prejemki tako draga, da si človek komaj nabavi najpotrebnije in še to z velikimi žrtvami in način, ki javnemu nameščenu baš ni – z ozirom na položaj in respekt – v korist.

Ka pa s stanovanji? Ali zasluzijo mat iz starih delov desk zbiti šotori to ime? Saj to še za koze niso primerni hlevi, kamoli za človeška bivališča! Ako se spominam na mnoge družine, kajih stanovanja sem imel svoj čas prliko videti, potem se čudim, da niso že zdavnaj te družine zbolele ne samo na influenci, marveč celo na tuberkulozo. — Dokler ne bo dana možnost, da bo lahko vsak človek imel zdravo in zavestno hранo, dovolj toplo obleko in oddejno ter zdravo v človeku primerno stanovanje, razmrete v zdravstvenem oziru ne boli boljše, temveč – slabše.

Na drugi strani so pa seveda v veliko primerih tudi sami krivi, ako se bolezen naseli v razmeroma še dovolj primerenih stanovanjih. Nedavno mi je pripovedoval nekdo, da je imel v hiši stranko, ki ni celih 25 let stanovanja prepleksala in osnažila, ki je vso razbito posodo, ozir, črepisce, vse lupine od uporabljenih jajc, razne stare cape in drugo navlakeno hranila v sobi. Ako se v takem stanovanju naseli bolezen, potem se ni čuditi. Tudi sam se spominjam, ne samo enega slučaja, ko sem prišel v spalnico celo ob 11. uri dopoldne, sem videl posteljo še v takem stanju, kot jo je njen gost pustil, pod posteljo pa zname parfume, v kakem kotu bogme koliko dn' stare smeti, okno zaprto in čepav soba ni bila v pritličju, so bile stene vlažne, kar ni čuda. Kako je izgledala razna druga načinka, si lahko vsak sam predstavlja. In to ni bilo stanovanje morda kakega starega srca, temveč je v tem stanovanju prebi-

vala poleg še dovolj krepke materje tudi njena 20letna hči! Tej hčerki sem že tedaj rekel, da bi je ne hotel za ženo, če bi bila še tako bogata.

Prav nič ne bi škodilo, če bi se taku sumljivo stanovanja oblastveno pregledala in najemnike primerno poučila, in če bi se izkazalo potrebno, tudi prisilno stanovanje temeljno osnati. In ne samo na snažnost stanovanj, ljudje bi morali paziti tudi na snažnost perila. Zlasti ženske.

Smatram, da je tudi resnega eden precej važnih pripomočkov za influenco.

Končno se mi zdi, da je vsaj v lažjih primerih influence precej kriva – avtosigestija. Za vsak mal kaselj ali glavobol postelja ni potrebna. Kot je neka damska v tej rubriki že napisala, bi se mi moški večkrat obvarovali prehlada, aka bi se nas odvezalo dolžnosti – odkrivanja pri pozdravljanju. Nisem sicer za fašistski način pozdravljanja, sem pa za vojaški način. Ako lahko pozdravim kot vojak samo s pogledom in dvigom roke v kapi, zakaj ne bi isto veljalo v civilu? Rad bi videl, da bi se o tem vprašanje oglašili tudi tisti, ki od večkrat pričakujemo, da jih vnaprej pozdravi in odkrivajo. Takim bi malo gripe ne škodilo, jaz vem, da me ne bo obiskala, čeprav nimam vseh treh glavnih pogojev, ki sem jih zgoraj n. redel.

Končno moram opozoriti na nelepo navedo mnogih ljudi, ki obiskujejo gostilne, v katerih smo samci primorani se hraniti, ki ne ozirajo se na ostale goste, pijujo po tleh, khajajo, kašljajo, en znajo pa si ta čas ust zakriti z robcem ali roko. Zelo umestno bi bilo, da bi se na izvrševanje naredbe mestnega fizikata glede prepovedi pljuvanja po deh v javnih lokalih bolj pažilo. To ne bi bilo v korist samo zdravstvu, marveč tudi ugledu našega ljudstva samega. Tudi ni baš priporočljiv način, kako mnogi jedo, zlasti meso. Kdor še ne zna rabiti vič in noža naenkrat, se vseeno lahko obvaruje, da jaz z roko, čeprav je morda pet minut prej gnoj kidal in si rok niti ni umil. Umestno bi tudi bilo, da bi človek imel ne samo boljši lokalni, ampak sploh v vseh javnih lokalih priliko umiti si roke, ko zapusti toaletni prostor. — «Nevednost je ubeštva mati, resnica mačeha nevednost». Zato dajte narodu dovolj pouka – in izginil bo tudi dober spremljevalec gripe – pljunek na podu in «parfum» v spalnici!

I. B.

Prosueta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

LJUBLJANSKA DRAMA,

Torek, 29.: Zaprt.

Sredo, 30.: »Herman Celjski«, A.

Cetrtek, 31.: »Ukročena trmoglavka«, D.

LJUBLJANSKA OPERA.

Torek, 29.: Zaprt.

Sredo, 30.: »Ljubezen treh kraljev«, premijera.

Prem. abonma.

Cetrtek, 31.: »Lepa Vidac, A.

Gostovanje znamenitega ruskega igralca Gajdarova v ljubljanski drami. V četrtek dne 3. februarja gostuje v ljubljanski drami znameniti ruski igralec, nekdanji član Hudožstvenega teatra, sedaj svetovnoznanredni umetnik A. Gajdarov in njegova partnerica Olga Gsovskaja, tudi bivša članica Hudožstvenega teatra v drami »Gospod Lambertier«. Oba umetnika sta z največjim uspehom absolvovala gostovanje v Zagrebu, gostujeta trenutno v Beogradu, potem pa še v Novem Sadu, Subotici in Beckereku, odkoder pričeta v Ljubljano. Vstopnice se že dobavijo pri dnevnih blagajn in operi, predstava sama se vrši v opernem gledališču.

Tudi operni pevec Ljubiša Lilić v Pragi je bolel za hribo. Zato se začne njegovo gostovanje v ljubljanski operi še dne 9. februarja t. l. v operi »Carmen«. Nadaljnji dve gostovanji sta v torek 12. februarja »Toscan« in v petek 15. februarja »Manon«. Vstopnice so že pri dnevnih blagajn in operi, cene lanske operne.

Montemezzi: »Ljubezen treh kraljev«.

V sredo dne 30. t. s vrši v ljubljanski operi premijera Montemezzijeve opere »Ljubezen treh kraljev«. Libreto z zumentom zelo efektnim dejanjem, ki ga osvetljuje močni dramatični kontrasti, je napisano po znanim pesništvu Sem Benelli. Kratke vsebine enostavnega, toda zelo učinkovitega dejanja te opere bi bila nekako slednja: Na eni strani knežna Fjora, ki jo je nordijski zavojalec prisilil na zakon s svojim imenom. Strastna ljubezen jo drži z mladim pregnanim knezom Avitom. Na drugi strani stari nordijski junak Arhibald, ki pol sovraštva in nezaupljivosti kljub slepoti instinkтивno sluti pravo zvezo ter grozno maščuje prešestvo svoje simhe. Ti motivi našek pokrivajo vse znamenitega.

Pa recite, če niso naše gospodinje ener-

gične in to celo pred pustom ter napram za-

stopnik tuk. javnega mnjenja – ki je Že

– fant in so mu rojile ta predpust zakonske

misli po glavi, pa si jih je ob možatem na-

stropu litinski trajic takoj izbil in glave.

V Litiji in bližnji okolici še vedno razsa-

ja hribo. Ponekod bolehalo vsi družinski čla-

ni. So hiše, kjer je celo po 10 in še več bol-

nikov. Take epidemije, kot je ta, ljudje še

ne pomnijo v vsej tukajšnji okolici. Zani-

mai je primer iz naše šole. Od 44 otrok je

bilo v drugem razredu samo 5 zdravih, se-

voda so bili tako nezdravi, da ne morejo

izpolniti šolskih obveznosti.

Lična je dobitnik šolskega zdravstva.

